תפארת יוסף — אחרי מות

וידבר ד' אל משה אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ד' וימתו וגו' דבר אל אהרן אחיך ואל יבא בכל עת אל הקדש וגו'.כתיב (תהילים קמ"ו:א'-ג') הללי נפשי את ד' אהללה ד' בחיי אזמרה לאלהי בעודי אל תבטחו בנדיבים בבן אדם וגו'. נפשי מורה על התפיסה הנמוכה של אדם, כי נפש מורה על הבלי דגרמי שנשאר עם האדם גם בקבר, שאיתא בזוה"ק (שלח קסט.) שמזה ההבלי דגרמי יהיה התחיה לעתיד, והיינו כי זה מורה על הקיסטא דחיותא שנקבע אצל האדם בקביעות, כמו שנמצא בעוה"ז אבר אחד שאף בעת השינה של אדם אמרו חז"ל (ברכות סא.) אף ניעור, שזה האבר אינו ישן לעולם. כן נמצא בלב נקודה אחת אשר לזאת הנקודה לא נמצא עליה שום העדר, וזה נקרא קיסטא דחיותא. וזה מורה כוונת הזוה"ק שמזה יהיה התחיה, היינו שהשי"ת יברר, כי מאחר שנמצא כ"כ קדושה בקביעות אצל ישראל, שאף בעת ההעדר נמצא אצלם קיסטא דחיותא, אשר זאת לא נעדר, מזה הוא סימן שלא נמצא בישראל שום העדר לעולם, וזה מורה התחיה. וזה שאמר דוד המלך ע"ה הללי נפשי את ד', היינו כי עם זאת התפיסה הנמוכה מחויב אדם להלל ולשבח את ד', כי מאחר שרצונו ית' רוצה שהאדם יעבוד את השי"ת בזאת התפיסה הנמוכה של זה העולם, לזה מחויב האדם להלל ולשבח לד' עם זאת התפיסה. אהללה ד' בחיי, זה מורה שאם אדם ירצה לעבוד את השי"ת יתן מקום גם להתפיסה של עוה"ז, ולא למסור עצמו לגמרי להשי"ת בלי שום השארה. וזה שאמר דהע"ה אהללה ד' בחיי, שמאחר שרצונו ית' הוא דוקא שהאדם יעבוד את השי"ת ע"י תפיסה של עוה"ז, מחויב האדם לישאר בחיים ולא למסור עצמו לגמרי להשי"ת בלי שום השארה. וכמו שאמר דהע"ה (תהילים קי"ט:ק"ט) נפשי בכפי תמיד ותורתך לא שכחתי, וכמו שאמר כבוד אזמו"ר זללה"ה בספרו הקדוש (מי השלוח) אשר דהע"ה אמר שמצידו הוא נפשי בכפי תמיד, שביכולתו למסור עצמו מכל וכל להשי"ת בלי שום השארה של עוה"ז, רק מה שנשאר בחיים הוא מן ותורתך לא שכחתי, שמאחר שאנו רואין שהשי"ת ציוה תורה ומצות, ותורה ומצות אי אפשר לקיים רק ע"י התפיסה של זה העולם, מזה אנו רואין שרצונו ית' הוא דוקא בתפיסת החיים של זה העולם, ומתוך זה נשאר בחיים, כי גם זה רצונו זה כבודו. וזה שמסיים דהע"ה, אל תבטחו בנדיבים, ונדיבים מרמז על אבות הקדושים, כמו שכתיב (תהילים מ"ז:י') נדיבי עמים נאספו עם אלהי אברהם, והיינו שאף שאנו רואין שאבות הקדושים מסרו נפשם על קדושת השם ולא נתנו שום מקום לתפיסת זה העולם, לא יביט האדם על זה, כי רק הם הוצרכו לזה, כי מאחר שהם היו הראשונים שהוצרכו לפרסם קדושת שמו ית' הוצרכו לעבודות כאלה. אבל מהם והלאה אין צריך האדם לעבודות כאלה, כי מאחר שאנו רואין שהשי"ת הציב בזה העולם אילנא דספיקא, והאדם ע"י עבודתו יבקע את ההסתר, מזה מוכח שרצונו ית' חפץ בחיים של זה העולם, כי באם לאו למה ברא לגמרי את ההסתר, ממילא מחויב האדם אם ירצה לעבוד את השי"ת, לראות שישאר בחיים ולא יבטל עצמו מכל וכל עם החיים שלו, כמו שכתיב (תהילים פ"ח:י"ב) היספר בקבר חסדך וכן כתיב (תהילים ו':ו') בשאול מי יודה לך, ורק רצונו ית' דוקא שע"י התפיסה הנמוכה של זה העולם יכול האדם לבוא למדריגות גבוהות, כמו עם מסירת הנפש ממש. וכמו שאיתא בש"ס (מנחות מ"ג:) תכלת דומה לים וים דומה לרקיע ורקיע דומה לכסא כבוד, הרי שאף שכולם הם רק דומה, עכ"ז אנו רואין שהתפיסה האחרונה ע"י דומה לדומה ביכולת האדם להגיע עד כסא הכבוד שהוא מדריגה גבוה שבגבוהות, מזה אנו רואין שמהתפיסה הנמוכה עם עבודה ביכולתו לבוא למדריגות גבוה שבגבוהות. וזה הענין של זאת הפרשה, שנאמר אחרי מות שני בני אהרן בקרבתם לפני ד' וימותו, שהם ביטלו עצמם לגמרי נגד אורו ית'. וזה מורה הלשון בקרבתם לפני ד', כי הם הוצרכו לזה המסירת נפש, כי זה היה ביום שמיני למלואים שנגמר הקמת המשכן. וזה היה הגמר מן בריאת העולם כידוע, ונתעורר אז הקטרוג הראשון שהיה בהתחלת הבריאה מה אנוש כי תזכרנו וגו', לזה הוצרך אז לעבודה כזאת להראות נגד הקטרוג גודל קדושת ישראל שרצונם תמיד למסור נפשם על קדושת שמו ית', והם היו

הבירור של כל ישראל כי איתא (בלקוטי תורה להאר"י ז"ל) כי אנא ר"ת אליהו נדב אביהוא, והיינו כמו שאמר כבוד אזמו"ר זללה"ה, כי כמו שנמצא בנפש אף ניעור, כן נמצא בלב כל אחד קוסטא דחיותא, אשר זאת הנקודה מקושר תמיד עם רצונו ית', וכמו כן נמצא נפש אחד בעולם שזה הנפש ג"כ חי לעולם שאין עליו שום העדר, והנפש הזה הוא אליהו, ואליהו היה משורש נדב ואביהוא, נמצא שהם היו השורש נקודת הלב של כל ישראל, ובזה שהם מסרו נפשם לגמרי על קדושת שמו ית', ביררו כל ישראל שבשורש נקודתם רצונם למסור נפשם על קדושת שמו ית'. וזה היה נגד הקטרוג, בירור על כל ישראל, שבאמת ביכולתם למסור נפשם על קדושת שמו, ומה שאנו רואים שנשארים בחיים, הוא הכל מאחר שרצונו ית' הוא דוקא שהאדם יעבוד את השי"ת ע"י החיים של זה העולם:

כתונת בד קדש ילבש.בד מורה על כח גדול, כי בד הוא פשתים. ואיתא בש"ס (בבא מציעא קט.) המקבל שדה מחבירו לשנים מועטות לא יזרענה פשתים, כי יונק מהקרקע בכח גדול, וזה מורה כתונת בד קודש ילבש, שהכהן גדול עת הכנסו לפני ולפנים, צריך מצידו קודם לברר את עצמו שביכולתו למסור עצמו לגמרי להשי"ת ולא ישאר לו שום כח אצלו, ורק זאת יקבל עצמו לפני ולפנים כח תפלה להשי"ת שמצידו הוא מוסר עצמו לגמרי להשי"ת, ורק זאת יתפלל להשי"ת שאם רצונו של השי"ת שישאר בחיים ועל ידו יתפרסם כבודו ית', לזה הרצון מתפלל על חיים של עוה"ז, ויותר מן זאת התפלה אינו רשאי לקבל עמו לפני ולפנים. וזה מורה מה שאיתא בש"ס (יומא ע"א:) בד דבר שעולה מן הקרקע בד בבד. והוא, שיעמוד ישר בלי שום התפשטות נגיעה מצידו, כי באם יהיה לו מעט נגיעה של עוה"ז לא יהיה ביכולתו לברר עצמו בבירור כזה, רק באם יעמוד ישר, אז יהיה ביכולתו לסלק מאתו כל הנגיעות של עוה"ז, ורק ישאר אצלו כח תפלה כמבואר לעיל:

ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אתה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם.אמר כבוד אזמו"ר זללה"ה, שבזה הפסוק מבטיח השי"ת לישראל, ששום פרט נפש מישראל לא יאבד ח"ו. וביאר זה, דהנה ארץ מרמז על מדת מלכות שמים שאיתא בזוה"ק (משפטים צה:) דלית לה עיינין. וזה מורה, כמו שאיתא בש"ס (עבודה זרה נ"ד:) הרי שגזל סאה חטים וזרעה בקרקע בדין הוא שלא תצמיח, והיינו כי עיקר הצמיחה הוא מהאמונה שיש לו בחי עולם וזורע, וזה שגזל סאה חטים וזרעה באמת אין לו האמונה, כי באם היתה לו אמונה באמת, אז היה מבין שאין אדם נוגע במה שמוכן לחבירו ולא היה גוזל, ומזה שגזל נשמע שאין לו אמונה באמת, והיה בדין שלא תצמיח, אלא עולם כמנהגו נוהג. והיינו שמחמת שהארץ לית לה עיינין להרגיש בעומק, רק מחמת שמציב לו גוון אמונה עי"ז מצמיח לו טובה, כי באם היה לה עיינין להרגיש בעומק, אז ראתה הארץ שזה באמת אין לו אמונה, אף שזרע ונדמה שמאמין בחי העולם הוא רק על הגוון. וכן מצינו אצל הכותיים שנאמר (מלכים ב י"ז:כ"ו) לא ידעו את משפט אלהי הארץ וישלח בם את האריות והנם ממיתים אותם, שמחמת שלא היה להם שום זכר של עבודה לא היה הארץ סובל אותם ואריות היה מכלה בהם. ואח"כ כשהוליכו שמה אחד מכהנים ויורם את משפט אלהי הארץ, אז לא היה האריות מכלה אותם, אף שבאמת לא היה רק על הגוון, כי דמות יונה מצאו להם בראש הר גריזים והיו עובדים עבודה זרה אח"כ גם כן, עכ"ז כבר היה ביכולת הארץ לסבול אותם, מחמת שהיה להם גוון של עבודה. ומה שבאמת בשורש עבדו עבודה זרה אח"כ גם כן, לזה אינה מרגשת הארץ, כי לית לה עיינין להרגיש בעומק. וזה שנאמר ולא תקיא הארץ אתכם בטמאכם אותה כאשר קאה את הגוי אשר לפניכם. שהשי"ת מבטיח לישראל שאם המה יבואו לארץ ויכניסו עיינין גם בהארץ, כי אז יהיה נקראת, ארץ אשר ד' אלהיך דורש אותה תמיד עיני ד' אלהיך בה וגו'. והיינו שגם הארץ ירגיש לעומק ויהיה לה עינין מי שבאמת עובד להשי"ת, ממילא לא יאבד שום נפש מישראל, כי בעומק לב ישראל המה מלאים רצון ועבודה. אף שבאמת נמצא לפעמים הסתר גדול אצל ישראל, זה הוא רק על הלבוש, אבל בעומק הלב שם ישראל המה נקיים. ולזה יבין הארץ ג"כ, שאף שנמצא לפעמים אצל ישראל טומאה והסתר, אבל הוא רק על הלבוש, ובעומק המה מקושרים באור רצונו ית'. וזה ולא תקיא הארץ אתכם, ששום פרט נפש לא יאבד מישראל: